

ДОНЧО ЦОНЧЕВ
ПРОТОКОЛ ЗА ЕДИН ЛОВЕН
ИЗЛЕТ

chitanka.info

Лозето бе малко и старо, един бял и дебел каменен зид яко подпираше хълма над него, по хълма пълзяха нагоре кичести орехи и череши, другите малки лозя, другите бели каменни зидове, все така и нататък, та като ги погледнеш отдолу — шарена черга, постлана от самото небе.

Колибата бе лепната до зида в това лозе, тежко градена от белия камък — да побере шест-седем човека. Срещу входа ѝ беше огнището, сгърбено вътре в зида.

Гостите излязоха от колите си в сутрешния сумрак, когато видяха двамата селяни на асфалта. Киро позна генерала и тъй, в тъмното и с ловните дрехи, те бяха земляци.

— Здраве желаем — рече той, като подаде ръка.

— Киро, здравей — каза генералът, след това му представи останалите.

Те бяха еднакви и четиримата — еднакво чужди и непознати за Киро, — той не запомни нито едно от имената. Но титлите и професиите им го впечатлиха. Цели трима писатели плюс един брадат режисьор с куче специална порода.

— А това е Кольо Пенев — рече Киро и се покашля.

Другият селянин, тих и забравен до този момент, държеше ремъците на три пъргави гончета. Той мръдна две крачки към групата и също така се покашля.

— Пенев — каза Кольо Пенев, като подаде ръка на най-близкия непознат до него, и в същия миг джасна ремъците на гончетата, та ги напсува горещо заради грубо изразения им интерес към странното кученце на режисьора. — Пенев — каза той и при следващото ръкуване, джасна по-силно ремъка и отново напсува.

— Дай да ги държа — рече Киро, — докато се видиш с хората.

— Абе какво ще им държиш, те не се удържат от снощи. Жената им изсипала цяла тенджера гозба...

— Изглеждат хубави кучета — каза един от писателите.

— Зверове са — рече Киро.

Друг от писателите почерпи всичките по цигара, размениха се думи за зверовете, после за качества на кученцето на режисьора и ето че хълмовете с лозята нежно и неусетно изплуваха от сумрака. Наедряваха бързо, но незабележимо, като че някой се бе скрил вътре в земята и я надуваше.

— Сега — рече Киро. — Трима трябва да минат оттука, другите трима оттатък. Кольо Пенев ще остане да пусне кучетата.

— Ама да почака — каза един от писателите, — докато ние...

— Той знае — рече Киро. — Той ще ни види нагоре.

Кольо Пенев взе кученцето на режисьора, но в същия миг му се наложи да ритне едно от своите и люто да го напсува. Киро тръгна с генерала и режисьора отляво по голия рид, тримата писатели — отдясно. Долчината остана помежду им — едни огромни нощви, пълни с бахчици, бухнал бъзак и високи тополи. В самото дъно на нощвите, брадясало от див пипер и лютиче, клокочеше тихо дере.

Небето беше сиво от влага, но ведро. Бялата пара се дигна нагоре и само една ивица от нея остана проточена над реката.

Гостите с Киро стигнаха горния край на нощвите, той ги разстави покрай ръба и ето че отдолу се гръмна.

— Кольо Пенев го намери — рече Киро на режисьора, с когото бяха наблизно. — И го прибра.

— Мислиш ли?

— Това е Кольо Пенев — каза Киро. — И щом не повтори... Слушай сега зверовете. Трябва да почнат.

Докато изричаше „почнат“, и едното от гончетата се обади. Режисьорът отвори уста неподвижен, брадата му щръкна напред — късичка, черна и гъста. Стоя така цяла минута, поклати глава и каза на Киро:

— Каква дума, моля ти се. „Звяр“. Та то пее, не чуваш ли? Слушай... Слушай.

— Аз съм го слушал десет години. Той е баща им на другите. Той е...

Киро въздъхна по начин, който изключваше и най-нежните думи заради неизразителност.

„Ах, ах, ах!“... — пееше кучето отдолу, гласът му отекуваше по зелените брегове на нощвите, та се издигаше в натежалото от влага небе.

— На мене това ми стига — каза режисьорът.

— Какво? — рече Киро.

— Това дотук ми е напълно достатъчно.

— Е, то е така — рече Киро. — То е така, като помислиш. Ала ние и лов мислим да стане де. Има ги долу из бъзака, колкото искаш.

Като сте дошли такива гости, няма да ви изпратим... така.

И заваля. В началото слабо заръси, но постепенно капките наедриха и зачестиха. Неизразимата песен на кучето секна. Едно от другите гончета излезе горе при ловците — мокро и с рязко намален интерес към задачата.

— Беше тя — рече Киро. — Щом тоя звяр се отказа, край. Няма да спре.

— Дъждът ли?

— Аха — рече Киро. — Той е метеоролог и половина, тоя звяр. Спре ли да работи изведнъж, значи дъждът спиране няма. Аз му викам на Кольо Пенев защо не го прати в телевизията, да казва за времето.

Режисьорът се засмя. По брадата му се стичаше водицата от небето.

Другите се бяха накачулили кой с каквото има, един от писателите разпери черен автоматичен чадър. Режисьорът се засмя отново.

— Гледай — каза той на Киро. — Колко хубаво стои този чадър над плешивата му глава.

— Абе аз гледам, ама май да отидем в колибата — рече Киро. — А? Ей тука аз имам лозенце и там има колиба. Ако пък спре, пак ще излезем да продължим. Той, генералът, я знае.

Киро изсвири и останалите видяха как двамата с режисьора отиват в колибата. Но те не дойдоха веднага. Затова по-късно, когато започнаха един по един да се отропват пред входа, всеки следващ бе по-мокър от предния.

И ето как половин или един час по-късно колибата в лозенцето на Киро събра всички.

Вътре имаше сухи дърва и Киро беше разпалил огнището. Дрехите му и дрехите на режисьора бяха прострени пред него и от тях се издигаше пара. Всеки пристигнал събличаше своите дрехи и ползваше както за тях, така и за себе си предимството на по-мокър от предния.

Единствен Кольо Пенев, когато дойде и неговият ред да си съблече дрехите, та да изсъхнат на клечки пред огъня или окачени по издадените камъни от зида на огнището, единствен той от седмината се посуети в тясното място, свали само шубата, станала десет кила от дъжда, и остана така, загледан в убития заек до входа.

— Я направете на човека място до огъня — каза един от писателите.

— Ето аз вече съм сух и бездруго — каза режисьорът и стана. — И се натоплих чудесно.

Той беше сух наистина, но от дрехите му все още се издигаше пара — затова остана гол, както си беше.

— Ела тука, тука ела — рече Киро на Кольо Пенев и също се отмести от огнището.

И другите се размърдаха — за Кольо Пенев остана цялото огнище открито.

— Ама чакайте бе — рече той. — Стойте си кой какво беше. Кольо Пенев го е валяло, валяло...

Той обясни, че му е горещо и той, както е мокър, е екстра, но те го избутаха сам пред огнището. От ризата почна да се издига пара, също и от панталона — само минута по-късно човекът стана подобен на самодива, която в бял облак се появява от нищото или пък тъй си отива. Един от писателите го видя по този начин и каза:

— Ей, Кольо, ти като някоя самодива така, майка му стара. В бял облак се появяваш от нищото. Или пък ще изчезваш, а?

— Абе той си пада малко циркаджия — рече Киро.

— Че то нали тъй — въздъхна Кольо Пенев. — Нали тъй всичките идем от нищото. И там си отиваме де.

Той погледна голия човек, на когото говореше, и се усмихна засрамен.

— Айде де — рече Киро. — Сваляй това пране от себе си.

— Аз и така ще изсъхна — каза Кольо Пенев.

— Ами съхни, както искаш — рече Киро, седна върху коловете и сложи раницата пред себе си. — Аз викам сега да закусим.

И другите започнаха да вадят нещата за ядене, след малко в средата на колибата, на земята, върху вестници, пошчета и кърпи, се появи шарената ловджийска трапеза. Гостите носеха разни красиво опаковани деликатеси, някой пусна шише, да обикаля. Ракията бързо започна да издува говора на мъжете в колибата — както сутринта някой издуваше хълмовете отвътре.

— Това пък какво е? — попитаха, когато Киро измъкна изпод една плоча двулитров буркан с нещо. — Сирене или кисело мляко?

— Не е сирене — усмихна се генералът. — Те го квасят тук през април, а пък сега го ядат, през ноември.

— През май го квасим — рече Киро. — И не тук, а там. Ти нали знаеш.

— Да — каза генералът. — Квасят го горе, на най-високия връх на планината.

— Ами то как стои толкова време? — попита един от писателите.

— Че де да го знам — рече Киро. — Стои. Опитай го, да кажеш дали се е развалило.

Писателят опита киселото мляко с върха на лъжицата, после повтори, като я напълни колкото може, постоя така малко и се плесна по челото, без дума да каже. След него опита и режисьорът, повтори с лъжицата и почти извика: „Не може да бъде!“ Нататък опитваха всички, а Киро се смееше като дете.

Шишето с ракията свърши, извадиха друго. Красивите опаковки на деликатесите тъй си стояха небутнати, докато един от писателите обираше с къшей останалото млекце по буркана.

— Тои е по майстор от мене — рече Киро, като погледна Кольо Пенев, та се нагърби в къшето и извади втори буркан изпод плочата. — Той как го кваси...

— Кой, самодивата ли? — каза някой и всичките с пълни уста се разсмяха.

— Я стига сте будалкали човека — каза генералът. — Може пък да го е срам да се съблече.

— А? — рече Кольо Пенев и го погледна за пръв път подробно.

Той наистина се срамуваше. Беше изпитал едно неочаквано чувство на свян още преди няколко дена, когато чу от Киро какви гости ще дойдат в неделя. То се повтори по-силно и сутринта, при запознанството с големците. Но това неочаквано чувство на свян вече напълно го издъни отвътре, когато влезе в колибата и ги видя така голи.

Така той не откриваше нищо писателско у тези стари момчета, насядали кой както намери върху коловете и дръвцата в колибата. Нищо особено режисьорско и генералско. Нито по думите, позите, дрехите, издишващи пара, космите по краката, босите пръсти и слабините. Но като знаеше, че са такива? И затуй гледаше толкова дълго скучния нему убит заек, проснат небрежно до входа.

Ракията пак стигна до Кольо Пенев, той отпи още две глътки и повтори:

— А?

И още веднъж ги огледа подробно. Стари момчета. Голи и мокри. Усмехнати просто. Заети с хляба, ракията и лука. Омазани до ушите с кисело мляко. Прострели ръце и краха към пушливото сладко огнище. Унесли очи към жарта, зажумяващи от дима на цигарата — родени от майки и смъртни момчета.

— Абе как няма да ме е срам — рече Кольо Пенев. — Да се събличам гол пред такива хора!

— Ти пък какво приказваш сега? — сепна се генералът. — Хора като хора!

— Знам аз — рече Кольо Пенев. — Хора като хора, ама... Тоя свят нали баш по такива хора се мери. Не по мен и по Киро.

— Какво искаш да кажеш? — попита един от писателите.

— Ами това. Например България сте вие, не съм аз. Вие... Айде сега, Кольо Пенев не е расъл в саксия.

— Киро — каза режисьорът, — напред ти споменах, когато слушахме кучето, че това ми е напълно достатъчно. А пък то имало още. Да знаете... колко добре стана, че заваля.

— Абе добре, добре — каза един от писателите, — обаче човекът си стои с дрехите мокър и това няма да е добре.

— Срам го е човека — каза друг — и това си е.

— Че ме е срам, срам ме е — рече Кольо Пенев. — Ама не от мене си, ами от вас, искам да кажа.

— То има защо — каза друг от писателите и като си разбираше сам какво мисли, изведнъж се разсмя единично и силно.

Кольо Пенев отпи още две дълги глътки от шишето, чието съдържание стопяваше неприятното притеснително чувство у него, развърза учкура от кабел, който му служеше за колан, и ето че издишващите бяла и безкрайна пара панталони най-сетне се смъкнаха. После Кольо Пенев свали ризата, долните дрехи, окачи ги по клечките и зида на огнището, та се изправи и се обърна.

Киро, за когото организъмът на Кольо Пенев не беше никаква тайна, се изсмя силно и предварително. Набитите очи на писателите, режисьора и генерала с пределна яснота откриха веднага, че този

Кольо Пенев е вероятно последният мъж из Европа, който би се срамувал от голотата си.

— Щом е толкова зор — рече Кольо Пенев, — нека и аз да поизсуша дрипите. Къде замотахте шишето?

— Тука, тука — казаха почти всички едновременно и две шишета моментално се вирнаха към тежката му кафява ръка.

Дъждът отвън валеше със същата сила и постоянство. До входа на колибата в лозето заекът зяпаше с мъртвото си око към небето, което тази сутрин беше видял за последно. Дрехите изсъхнаха и момчетата си ги облякоха отново. Есенно къс, денят изтичаше бързо, но от сладките приказки — и безкрайно.

Времето се оправи следобед, когато гостите и двамата селяни трябваше да се разделят.

Онзи от писателите, който излезе пръв от колибата, каза: „Абе то сега пак става да се разходим. Ето тук даже виждам и дири на заек. Минал е съвсем скоро, защото дъждът иначе щеше да ги размие. Само че къде отидоха кучетата?“

Тогава излязоха и другите, видяха дирите на заек и потвърдиха единодушно, че заекът е минал съвсем скоро.

Малко по-късно, изправен като орел върху тревистия ръб на нощвите, Кольо Пенев изсвири. Кучетата пристигнаха и завъртяха опашки. Първо певецът и неговата дъщеря звяр. После синът му звяр и специалното мъничко кученце на режисьора.

— Вече не се давят, както сабалем — рече Киро. — Като ги гледам така.

— Възможно е — каза след колебание режисьорът.

И всички продължиха надолу.

По пътя един от писателите каза на режисьора:

— Само едно нещо не знаем двамата с тебе.

— Кое?

— Че Кольо Пенев и Киро са истинската България. Не ние.

— О, какъв ден! — каза след малко мълчание режисьорът. — Господи, какъв ден...

Надолу към колите общият разговор продължи в тази насока, дори Киро и неговият свенлив приятел Кольо Пенев внесоха в този общ разговор своето скромно и притеснително участие. И бяха

щастливи — седмината, — че ето, лов не е станал, но нали те са усетили всичко? И то си беше така.

Без простата истина, че заекът, чиито дири видяха накрая, беше прекарал целия ден до колибата, на метър от тях, заслушан в тях — също тъй търсил подслон от водата.

И без живата, също така прясната истина, че кучето звяр и специалното кученце на режисьора бяха по свой път преодолели принципа за различие на породите и бяха се любили целия ден във валежа — колкото могат.

И още без една велика стара истина, че този свят, естествено, се мери по своите изтъкнати личности — вождове и писатели, и режисьори, и генерали, но тези изтъкнати личности винаги и най-много се въдят из тези колиби в лозята.

В самия край на деня, когато ръкостисканията от сутринта се повториха, сега за довиждане, и гостите се загледаха в гърбовете на двамата селяни, в мокрите кучета, в хълма с лозята — белите каменни зидове, зелените взривове от плод, ядка и семе, череши със стволоче за оръдия, — дойде мигът на истински пълното усещане, което мълком ги изду чрез кръвта им.

Усещането, че само по тази шарена черга може да се пътува безкрайно — наистина до самото небе.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.